

Fællesskabets mål, udtrykkes i den franske tekst ved ordene »un des objets de la Communauté«. Det fremgår heraf, at der ikke sigtes til de europæiske enhedsbestræbelser generelle og langsigtede målsætning som formuleret i traktatens præambel, men til de opgaver som defineres i artiklerne 2 og 3. Gennem opregningen i artikel 3 er disse opgaver knyttet til det allerede nævnte virkeområde, som fremgår af overskrifterne til traktatens hovedafsnit. Der er således tale om samme saglige begrænsning, som er karakteristisk for Fællesskabets virksomhed som helhed.

Den anvendelse, der i hidtidig praksis er gjort af art. 235, bekræfter, at artiklen har en sådan begrænset rækkevidde. Dens formål har været at muliggøre en udfyldning af de huller, der måtte vise sig at være i traktaten som følge af at man ved traktattekstens udarbejdelse har overset et eller andet praktisk problem. Den kan ikke bruges til at udvide Fællesskabets virksomhed til områder, som ikke er dækket af traktaten eller til at give Fællesskabets myndigheder væsentligt andre beføjelser end dem de har ifølge traktatens øvrige bestemmelser.

Ønskes det at foretage en udvidelse af Fællesskabernes virksomhedsområde eller at oprette nye organer eller tillægge de bestående organer væsentligt nye opgaver, må en anden fremgangsmåde følges, nemlig en ændring af traktaten ifølge art. 236. En sådan ændring bliver først bindende, når den er ratificeret af alle medlemsstater i overensstemmelse med deres statsretlige regler, jfr. art. 236 sidste stk. Indebærer ændringen en overdragelse af nye beføjelser i § 20's forstand, må fremgangsmåden efter denne paragraf følges for Danmarks vedkommende.

2. *Den ubegrænsede varighed.* Bestemmelserne i grl.'s § 20 foreskriver intet udtrykkeligt om varigheden af beføjelsens overdragelse. En udtalelse i Forfatningskommissionens betænkning af 1953 anføres undertiden som udtryk for, at en overdragelse når som helst skal kunne tilbagekaldes. Udtalelsen går ud på, at der i kommissionen var enighed om, at såfremt en beføjelse der er overdraget til en international myndighed i medfør af den nye bestemmelse, ønskes taget tilbage, vil et lovforslag herom kunne vedtages med simpelt flertal.

Det problem forfatningskommissionen herved tog stilling til var imidlertid ikke spørgs-

målet om en overdragelses tidsmæssige udstrækning, men om proceduren ved en tilbagekaldelse. Der kunne være tvivl om, hvilken majoritet der skulle kræves til en tilbagekaldelse, og det blev altså fastslået, at de almindelige regler om lovforslags vedtagelse måtte gælde.

Man kan imidlertid gøre gældende, at forfatningskommissionen herved har forudsat, at en tilbagekaldelse ikke må være udelukket. Heroverfor kan så anføres, at Rom-traktaten i art. 240 bestemmer: »Denne traktat gælder for ubegrænset tid«. Spørgsmålet er da, om denne bestemmelse i Rom-traktaten ikke udelukker en tilbagekaldelse og derved er uforenelig med den forudsætning, hvorpå grundloven bygger.

Svaret er, at en sådan uforenelighed ikke foreligger. Dette følger af to forskellige ræsonnementer, som i og for sig ville være tilstrækkelige hver for sig til at begrunde resultatet.

For det første betyder den citerede bestemmelse ikke nødvendigvis, at Rom-traktaten gælder evigt. Den er afsluttet som en folkeretlig traktat, og det er en almindeligt anerkendt folkeretlig grundsætning, at en part i en traktat kan frigøre sig fra sine pligter ifølge traktaten, hvis forudsætningerne for den oprindelige tilslutning ikke længere er til stede som følge af væsentlige ændringer af faktiske omstændigheder. Det er endvidere ganske klart, at en stat altid vil kunne frigøre sig fra en traktat med de andre parters samtykke. Skulle den situation indtræde, at et flertal i folketinget ønsker at bringe dansk medlemskab af Fællesskaberne til ophør, er det vel ikke usandsynligt, at de andre medlemsstater ville se deres interesse i at imødekomme et sådant ønske og gennemføre de heraf nødvendiggjorte ændringer i traktaten. Hvad enten Danmarks frigørelse fra Rom-traktaten tænkes at ske på det ene eller andet folkeretlige grundlag, vil den forudsete fremgangsmåde for en forfatningsretlig gyldig tilbagekaldelse af beføjelser, som tidligere er overdraget i medfør af § 20, da finde anvendelse.

Det andet ræsonnement er baseret på mere generelle betragtninger vedrørende forholdet mellem en stats folkeretlige forpligtelser og statens interne, nationale retsregler. Det er almindeligt anerkendt, at folkeretlige regler ikke uden videre gælder også som national ret. Det er endvidere almindeligt anerkendt, at i tilfælde af uoverensstemmelse mellem folkeret og